

Stockholms Universitet
Sociologiska Institutionen

Delkursplan till specialkursen

Samhällsproblem (6 hp)

Sociologi I&II
VT17 (3/4 – 5/5 2017)

Kursansvarig lärare: Tove Sohlberg

1. Innehåll och allmän information

Ämnet sociologi är å ena sidan intresserad av fenomen på makro nivå, det vill säga sociala strukturer och system, och å andra sidan av fenomen på mikro nivå, det vill säga sociala relationer, interaktion och aktörskap. I gränssnittet mellan dessa två nivåer kan det uppstå spänningar och konflikter som ofta betecknas som sociala problem eller samhällsproblem. I denna delkurs läggs fokus på hur samhällsproblem kan definieras ur ett sociologiskt perspektiv, samt hur de uppstår och i viss mån kommer det även behandlas vad som kan, respektive *inte* kan, göras för att åtgärda dem. Som verktyg för studierna om samhällsproblem ger delkursen en introduktion till konstruktivistiska ansatser inom sociologin. Vidare introducerar kursen några specifika samhällsproblem som forskare på sociologiska institutionen vid Stockholms Universitet är intresserade av.

Delkursen ges som en del av kurserna Sociologi I och II. Delkursen kan endast räknas *en gång* inom Sociologi I eller II.

2. Lärandemål

Efter genomgången kurs skall studenten

- kunna förklara hur man ur ett sociologiskt perspektiv kan definiera ett samhällsproblem;
- kunna beskriva skillnaderna mellan en essentialistisk och en konstruktivistisk ansats
- kunna analysera olika samhällsproblem utifrån en konstruktivistisk ansats samt förklara för de respektive samhällsproblem relevanta sammanhang mellan makro och mikro nivå;
- kunna abstrahera kunskapen om essentialistiska och konstruktivistiska ansatser och kunna använda den på sociala fenomen rent generellt.

3. Undervisning

Föreläsningar

Delkursen består av 7 föreläsningar.

Föreläsning 1 ger en introduktion till sociologiska teorier som essentialismen, socialkonstruktivistiska ansatser och moralpanik samt hur man som sociolog kan använda sig av sådana ansatser för att tolka, förstå och analysera olika sociala problem och/eller fenomen.

Föreläsningarna 2-6 handlar om konkreta samhällsproblem i Sverige och ges av olika forskare som jobbar med det respektive samhällsproblemet. Teman av de olika föreläsningarna representerar centrala forskningsområden på Stockholms Universitet. Dessa föreläsningar är ämnade åt att ge en inblick och introduktion i faktisk forskning om samhällsproblem och ska även fungera som utgångspunkt för att diskutera kopplingen mellan teori och empiri under seminarierna.

Seminarier (obligatoriska)

Utöver föreläsningarna består delkursen även av 3 seminarier. Seminarierna är ämnade åt att ge studenten möjlighet att fördjupa sig i centrala delar av kurslitteraturen, att få hjälp med att förstå och lära sig att hantera abstrakta teoretiska begrepp och resonemang samt att använda dessa på empiriskt material.

På seminarierna läggs det särskilt mycket vikt vid diskussioner, i såväl mindre som i större grupper, samt utbyte av tankar och funderingar. Det är således viktigt att studenten är väl förberedd inför seminarierna, har läst kurslitteraturen, lyssnat på föreläsningarna och tar aktivt del i diskussioner.

Detaljerade anvisningar kring seminarierna återfinns i det separata Seminarieinstruktioner som kommer att finnas tillgängligt på Mondo. Vid seminarierna förväntas studenterna ge muntliga presentationer i grupp.

Studenter delar själva in sig i seminariegrupper A, B, C och D på Mondo. I samband med föreläsning 1 ska också studenterna inom varje seminariegrupp (A, B, C eller D) dela in sig i 3 mindre arbetsgrupper.

Eftersom seminarierna är obligatoriska krävs det att studenter som inte kan närvara vid seminarier tar kontakt med sin seminarielärare så snart som möjligt. Studenter får missa max 2 seminarier som ersätts med kompletteringsuppgifter. Missar man fler än två seminarier krävs det att man skriver *salstenta* istället för hemtenta.

Vid missat seminarium (max 2) måste studenten lämna in en restuppgift för att bli godkänd. Den består i att besvara de fyra frågor som gäller till seminariet. Svaren skall vara minst 500 ord långa per fråga; alltså totalt 2000 ord. Alla restuppgifter skall ha inkommit till seminarieläraren senast den dagen hemtentan skall vara inne.

4. Examination

Obligatoriska moment:

- **Seminarium:** Förutom att få svar och förklaringar på frågor avser seminarierna att främja studenters diskussionsförmåga, speciellt i ett akademiskt sammanhang. Då denna form av kommunikation är en fast beståndsdel inom den akademiska världen ingår träning av just diskussion, debatt och kritiskt förhållningssätt i delkursens obligatoriska moment. Mer information om seminarier hittas ovan under 3. *Undervisning* samt i det separata Seminarieinstruktioner. Deltagandet blir endast betygssatta med Godkänt eller Underkänt.
- **Hemtentamen:** Examination av delkursen sker genom en hemtentamen och ska visa om studenterna har nått de lärandemålen som formulerades i delkursbeskrivningen (se ovan). Tentamen består av 3 essäfrågor och distribueras via Mondo. Hemtentamen kommer att läggas ut på Mondo på dagen av det sista seminariet kl 16:00. Den ska lämnas in i brevlådan vid studentexpeditionen senast den 5/5 kl 17:00.

Betygskriterierna för hemtentamen delas ut tillsammans med hemtentamen.

5. Hur undviker man plagiering?

När du besvarar en hemtenta:

- Hämta inte andras texter från andra digitala källor som internet, utan att ange detta. Tänk på att Universitetet har tillgång till verktyg för att undersöka detta.
- Tänk på att plagiering även innefattar att skriva av en kurskamrat.
- Det är ok att använda korta *citater*. I huvudsak bör dock en tentamen besvaras med egna ord och formuleringar. Därför bör citat hållas till ett minimum.
- Om du använder citat var noga med att ange att det är ett citat. Dvs. då du använder dig av formuleringar från någon annan så måste detta noggrant anges och visas tydligt. När man använder citat räcker det INTE enbart med att ange källa, man måste även tydligt markera var citatet börjar och slutar så att det för läsaren inte råder någon tvekan om vad som är din egen text och vilken som är hämtad från en källa.
- När du tydligt visat att det är ett citat så glöm inte att ange vilken källan är genom att ange en *referens*.
- Tänk på att det är en stor skillnad på ett citat och ett *referat*.
- När det gäller referat så ska man formulera redovisningen med egna ord och ange varifrån man hämtat idéerna. Det räcker alltså *inte* att ändra tempus på verben och flytta om ordningen på orden etc. Om du är osäker på hur man gör referat, använd någon av de många skrivguider som finns för studenter.
- Språkverkstan är öppen för alla studenter på SU. Man kan ta med sin hemtenta dit och få hjälp med språk etc.

6. Schema

Dag	Datum	Tid	Lokal	Innehåll*	Lärare
Tisdag	4/4	13-15	B5	Föreläsning 1: Samhällsproblem och sociologisk teori (Uppsatsintroduktion för sociologi II)	Tove Sohlberg ¹
Onsdag	5/4	13-15	B3	Föreläsning 2: Vräkningar	Sten-Åke Stenberg ²
Torsdag	6/4	11-13	D7	Föreläsning 3: Familjen	Ann-Zofie Duvander ³
Måndag	10/4	10-12 13-15	F331 F331	Seminariegrupp A Seminariegrupp B	Erik Erik
Tisdag	11/4	10-12	B4	Föreläsning 4: Psykisk ohälsa	Tove Sohlberg
Onsdag	12/4	8-10	B3	Föreläsning 5: Kriminalitet	Amir Rostami ⁴
Tisdag	18/4	10-12 13-15	F239 F331	Seminariegrupp A Seminariegrupp B	Erik Erik
Fredag	21/4	13-15	B4	Föreläsning 6: Alkohol/Tobak	Tove Sohlberg
Tisdag	25/4	10-12	B4	Föreläsning 7: Narkotika	Tove Sohlberg
Torsdag	27/4	10-12 13-15	D263 D263	Seminariegrupp A Seminariegrupp B	Erik Erik
Torsdag	27/4	16.00	Hemtentamen läggs ut på Mondo		
	5/5	17.00	Sista tid för inlämning av hemtentamen		

Föreläsares hemvist:

1. Sociologiska institutionen, Sthlms universitet
2. Institutet för social forskning (SOFI), Sthlms universitet
3. Sociologiska institutionen, Sthlms universitet/Försäkringskassan
4. Sociologiska institutionen, Sthlms universitet/Polisutbildningen

Seminarieledare:

Erik Rosenqvist (B,D) erik.rosenqvist [at]sociology.su.se

Kursansvarig lärare: Tove Sohlberg, nås lättast och snabbast via mail

tove.sohlberg [at]sociology.su.se

5. Litteratur

Kurslitteraturen består av en kursbok samt ett antal texter och artiklar som relaterar till de olika föreläsningarna. Några texter kommer att finnas på kursens Mondo-sida i sin helhet, andra listas här med länkar så att ni själva kan hämta dem.

Kursbok: säljs på Akademibokhandeln.

- Goldberg, Ted (red). 2010. *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur.

Läsanvisningar (inkl. artiklar):

Föreläsning 1, Samhällsproblem och sociologisk teori:

- Berger Peter L. och Luckmann, Thomas. 1999. *Kunskapssociologi: Hur individen uppfattar och formar sin sociala verklighet*. Stockholm: Wahlström och Widstrand. Sidor 63-69 samt 153-162.
- Bergmark Helmersson, Karin. 2011. "Introducerande text om sociologiska perspektiv på samhällsproblem". Stockholm.
- Cohen, S. (2002). *Folk devils and moral panics: The creation of the mods and the rockers*. Routledge

Föreläsning 2, Vräkningar

Föreläsning 3, Familj:

- Goldberg, Ted (red). 2010. *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 5.
- Plantin, L (2014) Föräldraskap och arbetsliv - om lojalitetskonflikter i familjelivets vardag. Bilaga 17 till Män och Jämställdhet SOU 2014:6 <http://www.regeringen.se/sb/d/18285/a/233945>
- Öun, I (2014) Konflikten arbete-familj: Sverige i ett jämförande perspektiv, kapitel 9 i Boye, K., Nermo, M. (Eds) Lönsamt arbete - familjeansvarets fördelning och konsekvenser SOU 2014:28 http://jamstalldhetiarbetslivet.se/wp-content/uploads/2014/10/SOU-2014_28_WEBB.pdf

ELLER DENNA ENGELSKA VERSION (VALFRITT MEN LÄS GÄRNA BÅDA!)

- Grönlund, A., Öun, I. (2010) Rethinking work-family conflict: dual-earner policies, role conflict and role expansion in Western Europe *Journal of European Social Policy* 20: 179-194. <http://esp.sagepub.com/content/20/3/179.full.pdf+html>

Föreläsning 4, Psykisk ohälsa:

- Goldberg, Ted (red). 2010. *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 11.
- Sjöström, Zetterberg & Markström (2011) Why community compulsion became the solution — Reforming mental health law in Sweden. *International Journal of Law and Psychiatry*, Volume 34, Issue 6, November–December 2011, Pages 419-428 <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160252711001142>

OCH/ELLER

- Tew, Ramon, Slade, Bird, Melton & Le Boutillier (2011) Social Factors and Recovery from Mental Health Difficulties: A Review of the Evidence. The British Journal of Social work. <http://bjsw.oxfordjournals.org/content/early/2011/06/15/bjsw.bcr076>

Föreläsning 5, Kriminalitet:

- Goldberg, Ted (red). 2010. *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 10.
- Rostami, Amir (2013) Tusen fiender- En studie om de svenska gatugängen och dess ledare. *Linnæus University studies in policing*. Nr 001. Kapitel 2 och 6, Kapitel 3 valfri extra läsning.

Föreläsning 6, Alkohol/Tobak:

- Goldberg, Ted (red). 2010. *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 9.
- Room Robin och Klaus Mäkelä. 2000. "Typologies of the Cultural Position of Drinking". *Journal of Studies on Alcohol* 61: 475-483.
- Cisneros Örnberg, J & Sohlberg, T (2012). Swedish Tobacco Policy. From rational choice to "harm to others"
- Hakkarainen, P (2013) Tobacco Road Finland – How did an accepted pleasure turn into an avoidable risk behaviour?
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0277953613005509#>

Föreläsning 7, Narkotika:

- Goldberg, Ted (red). 2010. *Samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur. Kapitel 8.
- Olsson, B. (2008). Cannabis's role in drawing attention to "the drugs problem" in Sweden. In EMCDDA, *A cannabis reader: global issues and local experiences* (pp. 51-62). Monograph series 8, Volume 1, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lisbon.
http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_53379_EN_emcdda-cannabis-mon-vol1-ch5-web.pdf
- Tham, Henrik (red.). 2003. "Forskare om narkotikapolitiken". Rapport 2003:1. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet. Sida: 5-16, 30-35, 64-65